

Силабус Навчальна практика (англійська мова)

Освітня програма	Середня освіта (англійська мова та література)
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.02 Середня освіта (Мова та література (із зазначенням мови))
Спеціалізація	014.021 англійська мова і література
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач	Оксана КАЛІБЕРДА
Кафедра	іноземних мов і методики викладання
Контактний телефон	+380 (50) 081 45 06
E-mail викладача	oksanakaliberda@ukr.net

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
6 / 180 год.	очна (денна)			180 год.	залік
	заочна (дистанційна)			180 год.	

Семестр: весняний

Мова навчання: українська, англійська

Ключові слова: навчальна практика; заклад загальної середньої освіти (ЗЗСО); цілі, завдання, зміст навчальної практики; професійна компетентність учителя-предметника; функції здобувача-практиканта; освітній процес, шкільна документація; психолого-педагогічна характеристика учня, класу; урок ІМ, його аналіз; система контролю та оцінювання діяльності учнів; самостійна робота з ІМ; позакласна робота з ІМ.

Мета навчальної практики – формування в здобувачів вищої освіти системи необхідних педагогічних умінь й навичок, фахових здібностей на ґрунті сформованої теоретичної й практичної готовності до здійснення професійної діяльності, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, необхідних для майбутньої професії в оптимально наближених до роботи за фахом умовах, оволодіння здобувачами сучасними технологіями навчання.

Завданнями навчальної практики є:

- ознайомлення з освітнім закладом, досвідом його роботи, традиціями, особливостями;
- ознайомлення з колективом класу, у якому працюють як помічники класного керівника; налагодження й підтримування оптимальних взаємин з учнями, спілкування з ними між заняттями та в позанавчальний час, виявлення інтересу до їхнього життя, допомога їм у подоланні труднощів у навчанні, міжособистісному спілкуванні тощо;
- вивчення індивідуально-особистісних рис, особливостей поведінки, діяльності учнів й класного колективу;
- ведення записів в психолого-педагогічних щоденниках;

- вивчення досвіду роботи вчителів-предметників, класного керівника (відвідування уроків і позакласних заходів, аналіз разом з учителем, колегами процесу організації навчально-пізнавальної, позакласної діяльності учнів, педагогічної й комунікативної взаємодії вчителя зі школярами під час проведення уроків, заходів);
- обговорення із керівниками практики, учителями освітньої установи сутності, особливостей, інноваційних підходів до організації освітнього процесу, педагогічної й комунікативної взаємодії з учнями;
- навчання щирого, відвертого ставлення до учнів, налагоджування з ними оптимальних гармонійних стосунків;
- ознайомлення зі структурою, змістом навчальних програм з англійської мови, календарним плануванням уроків англійської мови, плануванням роботи вчителів-предметників, виховної роботи класного керівника;
- ознайомлення зі змістом навчальних предметів, зокрема навчальних посібників, підручників (досконало вивчити зміст, розділи, теми, із яких проводяться уроки);
- оволодіння алгоритмом підготовки до уроку з урахуванням усіх етапів цього процесу; із допомогою вчителя-предметника визначення мети уроку, структурування навчального матеріалу, добирання оптимальних методів, форм організації навчання відповідно до поставленої мети, навчальної програми, результатів попередніх занять, рівня успішності учнів, розвитку їхніх потреб та інтересів;
- формування в здобувачів умінь: аналізувати навчальні заняття відповідно до специфіки навчальних предметів, психологічних особливостей учнів, рівня їхніх навчальних досягнень та позакласні заходи з урахуванням усіх компонентів освітнього процесу та відповідних вимог; вести й оформлювати шкільну документацію (перевірка учнівських зошитів, самостійних і творчих робіт, ведення класних журналів, записів в учнівських щоденниках тощо); оцінювати діяльність учнів за критеріями, визначеними в концепції загальної середньої освіти (11-річна школа) та чинних програмах з англійської мови і літератури, отримувати зворотній зв'язок від учнів стосовно їхнього розуміння навчального матеріалу, оволодіння знаннями, вміннями й навичками, аналізувати результати діяльності учнів, їхні успіхи й компетентнісне становлення.

У результаті проходження навчальної практики здобувач-практикант буде **знати**: особливості функціонування ЗЗСО; структуру, зміст навчальних програм, календарне планування з англійської мови; методику ведення шкільної документації; основні організаційні форми реалізації освітнього процесу з ІМ у навчальних закладах різних типів; алгоритм підготовки до уроку з урахуванням усіх етапів цього процесу; принципи організації виховної роботи з ІМ; принципи організації самостійної роботи з ІМ; принципи індивідуалізації та диференціації навчання ІМ.

У результаті проходження навчальної практики здобувач-практикант буде **вміти**: вивчати шкільну нормативну документацію, методичну літературу і теоретично осмислювати освітній процес; вести записи в психолого-педагогічних щоденниках; аналізувати й узагальнювати досвід учителів; проводити спостереження й аналізувати відвідані уроки; визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку; вивчати ставлення учнів до предмета; складати психолого-педагогічну характеристику учня/ учнівського колективу; проектувати і створювати необхідну наочність; складати план позакласної роботи і сценарії заходів; організовувати разом із класним керівником дозвілля учнів.

Компетентності та програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 3. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 8. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.

ЗК 9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 1. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК 6. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської мови, теорії та історії літератури в практиці навчання у закладі загальної середньої освіти.

СК 8. Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі.

СК 9. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.

СК 10. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

СК 11. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

СК 12. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

СК 13. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

СК 14. Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять з англійської мови і літератури.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 2. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 3. Мати здатність до ефективного спілкування в різних сферах; брати участь у дискусіях, відстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки.

ПРН 4. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 5. Володіти комунікативною компетентністю з української та англійської мов (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти), бути здатним удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН 8. Уміти порівнювати мовні та літературні факти, явища, оригінали творів й українські переклади іншомовних художніх текстів, визначати їхні подібності й відмінності.

ПРН 9. Уміти забезпечити діалог культур у процесі вивчення англійської мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.

ПРН 10. Уміти використовувати гуманістичний потенціал англійської мови та зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 11. Знати, розуміти і демонструвати здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання англійської мови та зарубіжної літератури в закладах базової середньої освіти.

ПРН 12. Знати принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 17. Вчитися впродовж життя і вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію з високим рівнем автономності.

Зміст навчальної практики (англійська мова):

Модуль 1. Організаційно-ознайомлювальний аспект навчальної практики. Настановна конференція. Інструктаж з техніки безпеки та пожежної безпеки. Розподілення практикантів по класах, закріплення за вчителями-предметниками. Ознайомлення із закладом загальної середньої освіти. Ознайомлення з професійною діяльністю вчителя куратора як предметника і класного керівника. Укладання індивідуального та календарного планів проходження навчальної практики. Ознайомлення зі шкільною документацією, описування, аналізування її.

Модуль 2. Спостереження за освітнім процесом у ЗЗСО. Укладання психолого-педагогічної характеристики учня. Зустріч-семінар із керівниками виробничої практики. Відвідування й аналізування уроків учителя англійської мови.

Модуль 3. Спостереження за освітнім процесом у ЗЗСО. Узагальнення й систематизація результатів проходження практики. Укладання психолого-педагогічної характеристики класного колективу. Зустріч-семінар із керівниками навчальної практики. Оформлення матеріалів навчальної практики. Підсумкова (звітна) конференція.

Методи навчання: в межах студентоцентрованого підходу використовується метод педагогічного спостереження, аналіз навчально-методичної документації, анкетування, евристична бесіда, дискусія, вивчення педагогічного досвіду, системний підхід до освітнього процесу, метод проблемного викладення матеріалу.

Політика курсу (особливості проведення навчальної практики): від практиканта очікується виконання своїх обов'язків, допомога вчителю-предметнику, виконання завдань індивідуального плану. Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проектор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання знань практикантів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою. Поточний контроль здійснюється під час зустрічей-семініарів із керівниками навчальної практики на основі розробленої документації з навчальної практики (індивідуального плану роботи, аналіз уроку англійської мови, психолого-педагогічна характеристика учня, класу). Підсумковий контроль відбувається у формі звітної конференції, на якій проходить захист матеріалів, підготовлених за результатами навчальної практики.

Таблиця 1. Розподіл балів за результатами навчальної практики (англійська мова)

Види робіт	Кількість набраних балів						
	1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100
	F	FX	E	D	C	B	A
Систематичне ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень навчальної педагогічної практики	2	2	3	3	4	5	6
Складання індивідуального плану роботи	2	2	3	3	4	5	6
Аналіз уроку англійської мови, проведеного вчителем	6	8	8	10	12	14	16
Аналіз уроку англійської мови, проведеного вчителем	5	7	8	10	11	13	14
Аналіз уроку англійської мови, проведеного вчителем	5	7	8	10	11	13	14
Наявність психолого-педагогічної характеристики учня	3	5	5	5	7	8	8
Наявність психолого-педагогічної характеристики класу	3	5	6	6	8	8	9
Наявність презентації	2	3	4	4	5	6	7
Звіт-самоаналіз з практики	2	3	3	4	5	5	6
Своєчасне оформлення та подання документації	2	4	5	5	5	6	7
Участь у звітній конференції з педпрактики	2	3	4	4	5	6	7

Таблиця 2. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Виноградова Т. Е. Книга класного керівника. Харків: Вид. група «Основа», 2006. 128 с.
2. Коваленко О. Я., Кудіна І. П. Книга вчителя іноземної мови. Довідкове-методичне видання. Харків, 2006. 416 с.
3. Острроверхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. Київ, 2003. 351 с.
4. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої, В. В. Черниш]. Київ: Ленвіт, 2003. 250 с.

Додаткові

1. Григораш В. В. Виховна система школи. Харків: Вид. група «Основа», 2005. 128 с.
2. Гребенькова А. О. Довідник класного керівника: 1-4 класи. Харків: Веста: Вид. «Ранок», 2006. 192 с.
3. Кацинська Л., Ситник Г. Технології виховної діяльності класних керівників 9-11 класів: Навч.-метод. посіб. Рівне, 2000. 79 с.
4. Комісаренко Н. Особливості творчої діяльності молодших школярів у позакласній роботі. *Початкова школа*. 2002. №6. С. 18 – 22.
5. Кацинська Л. Л. Години спілкування: педагогічні технології та досвід (на допомогу класним керівникам у проведенні годин класного керівника). Рівне, 2004. 128 с.
6. Красномовець Л. В., Іова В. Ю. Педагогічні основи організації сімейно-родинного виховання. Порадник батькам і педагогам. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2000. 176 с.
7. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
8. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі. Київ: Ленвіт, 2005. 208 с.
9. Сорока Г. І. Планування та аналіз виховної роботи школи. Харків: Основа, 2003. 63 с.
10. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи і технології. Харків: Основа, 2002. 122 с.
11. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи і технології. Харків: Основа, 2002. 122 с.

Інформаційні ресурси

Ресурси для навчання англійської мови, архіви уроків (початкова, основна, старша школа):

<http://www.esl-library.com/index.cfm?PageId=1>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/teaching-kids>

<http://www.englishpage.com/>

<http://www.oup.com/elt/teachersclub/?cc=global>

<http://www.macmillanenglish.com/BlankTemplate.aspx?id=28164>

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=59454>

<http://www.teachingenglish.org.uk/>

<http://developingteachers.com/>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/resources/quizzes>

<http://freelanguage.org/>

Сценарії уроків та позакласних заходів з іноземних мов на фестивалі педагогічних ідей «Відкритий урок»:

<http://festival.1september.ru/subjects/10/?subject=10>

BBC Learning English:

<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/business/talkingbusiness/index.shtml>

<http://www.bbc.co.uk/ukrainian/learningenglish/>

Повнотекстові версії «Газети для тих, хто викладає та вивчає англійську мову»:

<http://eng.1september.ru/engarchive.php>

З досвіду навчання лексики, граматики, фонетики (англомовні матеріали):

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=58111>

<http://www.macmillandictionaries.com/resources/e-lessons/e-lessons.htm>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/pronunciation>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/Dictionaries-and-Encyclopedias>

<http://www.oup.com/elt/global/products/livinggrammar/>

З досвіду навчання аудіювання, говоріння, читання, письма (англомовні матеріали):

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=59392>

<http://www.macmillandictionaries.com/resources/dictations/dictations.htm>

<http://www.nadasisland.com/writing/>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/skills>

<http://iteslj.org/Techniques/Leong-Dictation.html>

Формування іншомовної соціокультурної компетентності:

<http://iteslj.org/Techniques/Cullen-Culture.html>

<http://iteslj.org/Techniques/Kodotchigova-RolePlay.html>